مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندۀ مضمون میباشد، عقیدۀ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد.

ملک ستیز ۲۰۲۵/۱۰/۱۹

اعلامیه دولت قطر مبنی بر عقد تفاهم‌نامه

تحلیلی از دید حقوق بین‌الملل به اعلامیه دولت قطر مبنی بر عقد تفاهم‌نامه آتش‌بس میان پاکستان و افغانستان

در اعلامیه‌ای که امروز از سوی وزارت خارجه قطر منتشر شده، سه نقیصه جدی حقوقی مشاهده می‌شود که جمهوری اسلامی پاکستان را نسبت به افغانستان در موضع برتری قرار داده است.

نخست، طرفین قرارداد به‌عنوان جمهوری اسلامی پاکستان و افغانستان نامیده شده‌اند. این متن از دید حقوق بین‌الملل دارای نقص است، زیرا در آن پاکستان به‌عنوان "دولت جمهوری اسلامی پاکستان" معرفی شده که در چارچوب حقوق بین‌الملل مضمون حقوق بین‌الملل یعنی «جمهوری اسلامی پاکستان» آن‌را نمایندگی می‌کند. در حالی که افغانستان صرفاً به اسم "افغانستان" اشاره شده و دولتی که بتواند آن را به‌عنوان طرف و موضوع قرارداد بین‌الملل معرفی کند، نام برده نشده است. این رویکرد به وضوح موجب تقویت یک طرف و تضعیف "فاعل حقوقی" طرف افغانستان می‌شود. این‌جا در صورت شکایت از نقص قرار داد طرف افغانستان بدون فاعل حقوقی است .

دوم، در اعلامیه آمده است که دو طرف به این نتیجه رسیده‌اند که به زودی سازوکاری برای نظارت بر استمرار آتش‌بس و گسترش ثبات در کشورها شکل می‌گیرد. این‌جا دو نقیصه حقوقی از دید حقوق بین‌الملل به وضاحت نمایان می‌شود. نخست این‌که هر سازوکاری بدون ایجاد یک دولت مشروع در افغانستان، روند را به نفع پاکستان کنترل می‌کند. دوم این‌که از کدام ثبات پایدار سخن گفته می‌شود. شرایط کنونی در افغانستان از سوی نهادهای معتبر جهانی از جمله شورای امنیت سازمان ملل وضعیت بحرانی توصیف شده است. بنابراین، این بند از اعلامیه نیز به نفع پاکستان تفسیر می‌شود.

سوم، وزارت خارجه قطر اعلام کرده است که دو کشور برادر، اقداماتی برای ثبات و امنیت در مرزها انجام داده و زمینه‌ساز صلح درازمدت خواهند شد. این گزاره بسیار بحث‌برانگیز است. استفاده از واژه "مرزها" میان دو کشور برادر The borders between two brotherly countries که در آن ثبات آرزو شده، برخلاف خط مشی تمامی دولت‌ها و رژیم‌های سیاسی افغانستان پس از تأسیس دولتی به نام پاکستان است.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

به نظر می‌رسد که پاکستانی‌ها در تهیه این متن نقش اساسی داشته‌اند. این متن از دید حقوق بین‌الملل کاملاً به نفع یک طرف درگیر، یعنی جمهوری اسلامی پاکستان، تهیه شده‌است .

دو گزینه ذهن مرا مشغول ساخته است :

۱ .طالبان تحت فشار قرار گرفته و حاضر به این معامله و قبول این توافق‌نامه شده‌اند .

۲ .نبود متخصصان حقوق بین‌الملل و عدم آگاهی حقوقی طالبان موجب بروز این نقیصه شده است.

یادداشت: این نگاه من کاملا تخنیکی و حقوقی است. به جنبه های سیاسی آن نپرداخته‌ام.

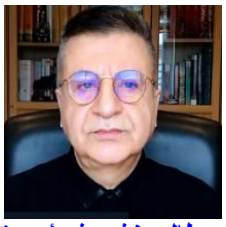

لینک آرشیف: مطالب نشر شدهٔ محترم ملک ستیز

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ